

Vergaderjaar 2019–2020

32 013

Toekomst financiële sector

Nr. 242

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN EN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2020

Nederland heeft een geschiedenis van financiële innovatie. Zo werden de Amsterdamsche Wisselbank, de voorloper van de moderne centrale bank, en de eerste moderne aandelenbeurs begin zeventiende eeuw in Amsterdam opgericht. Ook in de recente geschiedenis werden in ons land steeds weer innovaties in de financiële sector geïnitieerd. In 1976 werd bijvoorbeeld de eerste geldautomaat in gebruik genomen in Nederland en al in 1990 werd het mogelijk om bij winkels met PIN te betalen. Met de introductie van iDEAL in 2005 behoorde Nederland tot de koplopers als het gaat om efficiënt en gebruiksvriendelijk online betalen. Vandaag de dag staat Nederland bekend als een land waarin het gemakkelijk en efficiënt is voor consumenten om financiële diensten digitaal af te nemen en te gebruiken. Een hoge mate van digitalisering en innovatie draagt bij aan een diverse en concurrerende financiële sector en in het verlengde daarvan aan meer keuzevrijheid voor consumenten en een gezonde markteconomie. Het kabinet wil voortbouwen op de rijke geschiedenis met betrekking tot innovatie in de financiële sector en ook in de toekomst inzetten op een positie als koploper.

Zoals aangekondigd in de Kamerbrief «Innovatie in de financiële sector» van 9 april 2019¹, heeft het kabinet in de tweede helft van 2019 een onderzoek laten uitvoeren naar de Nederlandse FinTech-sector en de groeikansen van deze sector. Hierbij is, naast de kansen, ook gekeken naar mogelijke risico's die voortvloeien uit de ontwikkeling van FinTech. Naar aanleiding van dit onderzoek hebben wij een actieplan opgesteld om de FinTech-sector ook in de toekomst ruimte te bieden. Als bijlage bij deze brief bieden wij u het onderzoek en het FinTech-actieplan aan².

Het onderzoek heeft plaatsgevonden voordat de wereldwijde uitbraak van het coronavirus plaatsvond. Deze uitbraak zal ongetwijfeld effect hebben

¹ Kamerstuk32 013, nr. 213.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

op de groeiverwachtingen van FinTech-ondernemingen zoals zij die hebben aangegeven in het rapport. Dit neemt niet weg dat uit dit rapport lessen getrokken kunnen worden over de staat van FinTech in Nederland en het verdere groeipotentieel van deze innovatieve sector. Hierbij spelen de verschillende economische noodmaatregelen die getroffen zijn een rol. FinTech financiers kunnen zich accrediteren onder de garantieregelingen van de overheid zoals de Borgstelling MKB-Kredieten (BMKB), die is verruimd met een coronaluik (BMKB-C) en de Kleine Kredieten Corona regeling. Onder de coronamodule van de BMKB zijn inmiddels negentien non-bancaire financiers geaccrediteerd. Onder deze bedrijven zijn een aantal FinTech bedrijven die zich richten op mkb-financiering. Hiermee wil het kabinet de verbreding van het financieringslandschap met FinTech-partijen stimuleren. Deze verbreding is belangrijk, omdat er sinds het uitbreken van de crisis veel meer behoefte is ontstaan aan financiering voor bedrijven en FinTech-partijen kunnen helpen om in deze behoefte te voorzien. Daarnaast is het belangrijk voor de geldverstrekken FinTech-partijen zelf, die betere toekomstperspectieven krijgen wanneer zij dankzij de garantieregelingen meer doelgroepen kunnen bedienen.

Nederlandse FinTech-census 2019

Uit het onderzoek blijkt dat Nederland een sterke uitgangspositie heeft voor de ontwikkeling van FinTech. Dit wordt onder meer onderschreven door een gezonde groei in het aantal FinTech-ondernemingen in Nederland in de afgelopen jaren en het feit dat in Nederland (relatief) veel FinTech-ondernemingen zijn gevestigd (635 in 2019). Een groot deel van de ondernemingen heeft forse groeiverwachtingen, zowel qua omzet als personeel. Nederland behoort verder tot de top als het gaat om adoptie door consumenten van innovatieve financiële producten en diensten. In algemene zin blijkt uit het onderzoek dat het Nederlandse vestigingsklimaat voor deze innovatieve partijen gunstig is, mede dankzij een aantal unieke kenmerken, zoals onze digitale infrastructuur, aantrekkelijke cultuur, goede beheersing van de Engelse taal, en centrale ligging. Hierbij wordt tenslotte ook de hoge kwaliteit van het (financieel) toezicht als positief ervaren. Een belangrijk punt uit het onderzoek is dat Nederland weliswaar een gunstig vestigingsklimaat heeft, maar dat de overheid dit beter kan uitdragen. Landen zoals het Verenigd Koninkrijk en Litouwen hebben bijvoorbeeld een FinTech-strategie ontwikkeld. Verder blijkt uit het onderzoek dat de FinTech-sector met uitdagingen kampt als het gaat om het aantrekken van talent, waarbij aspecten zoals salariseisen en beloningsregels een rol spelen, en het opschalen naar het buitenland. Tenslotte wijst het rapport op uitdagingen ten aanzien van het interpreteren van regelgeving en het omgaan met verschillen in regelgeving en toezicht tussen EU-lidstaten.

FinTech-Actieplan

Uit het onderzoek blijkt dat Nederland een uitermate geschikt land is voor de ontwikkeling van FinTech-partijen, en dat het van belang is dit ook in de toekomst te blijven. Het onderzoek geeft een aantal richtingen voor initiatieven om de FinTech-sector waar nodig nog beter te ondersteunen. Om deze reden zijn wij overgaan tot het opstellen van een FinTech-actieplan. Het volledige actieplan vindt u als bijlage bij deze brief. Onderstaande tabel bevat een overzicht van de verschillende actielijnen.

Wat we willen bereiken:		Hoe we dat gaan aanpakken:
1. Het Nederlandse FinTechklimaat en de -sector zowel nationaal als internationaal op de kaart zetten		
Nederland is internationaal een gidsland op het gebied van FinTech, en Nederlandse FinTechs kunnen groeien in binnen- en buitenland	Nederlandse FinTechs kunnen de weg naar het buitenland vinden, en buitenlandse FinTechs en investeerders kunnen Nederland vinden	<ul style="list-style-type: none"> • Met de sector inzetten op een internationale agenda. • Aantrekkelijkheid Nederland als FinTechland internationaal uitdragen. • Aangaan van samenwerkingsverbanden met landen die vooroplopen op het gebied van FinTech (zoals Singapore, Israël, i.o. met NFIA, DNB en AFM).
	FinTechs kunnen in Nederland en daarbuiten het kapitaal aantrekken dat zij nodig hebben om te groeien	<ul style="list-style-type: none"> • De mogelijkheden verkennen om FinTech te stimuleren via de borgstelling midden- en klein bedrijf (BMKB). • Versterken Europese Kapitaalmarktunie.
	Nederlandse consumenten zijn goed in staat de juiste keuzes te maken als het gaat om innovatieve financiële dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> • Via het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB) de kansen en risico's van nieuwe technologieën in het betalingsverkeer monitoren. • Consumenten informeren over kansen en risico's financiële innovatie.
2. Goede toegang tot kennis en talent voor FinTechs		
Om FinTechs door te laten groeien moeten zij duidelijk en makkelijk kunnen vinden aan welke regels zij moeten voldoen, en hebben zij talent nodig	FinTechs hebben toegang tot de informatie over regelgeving en procedures die zij nodig hebben	<ul style="list-style-type: none"> • Het organiseren van een periodieke FinTech ronde tafel, als forum om kansen en belemmeringen te bespreken. • Het ontwikkelen van een website met de belangrijkste informatie voor FinTechs. • Versterken van de InnovationHub en Maatwerk voor Innovatie, en start van het DNB Innovatie-forum. • Onderzoeken mogelijkheid opzetten InnovationHub en <i>sandbox</i> op EU-niveau. • Onderzoeken mogelijke verbeteringen in vergunningverleningsproces.
	FinTech's kunnen het juiste talent aantrekken	<ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen van een verblijfsregeling voor essentieel personeel voor startups. • In samenwerking met een aantal regio's en nationale partners ontwikkelen van een brandingstrategie en informatiepagina gericht op het behoud en aantrekken van internationaal talent in loondienst. • FinTech bedrijven wijzen op de mogelijkheid van deelname aan MKB!dee waarvan het budget voor 2020 is opgehoogd naar 10 mln. euro. • Fiscaal aantrekkelijker maken om aandelenoptierechten als loon te verstrekken.
3. Regelgeving die klaar is voor de toekomst en ruimte biedt voor innovatie		
FinTechs kunnen groeien binnen en buiten Nederland, binnen een duidelijk en eenduidig wettelijk kader	Nederlandse FinTechs worden niet aan zwaardere eisen gehouden dan noodzakelijk en proportioneel	<ul style="list-style-type: none"> • Bij wet- en regelgeving proportionaliteit voor kleine en startende ondernemingen in het oog houden. • Aandacht hebben voor proportionaliteit toezichtskosten.
	In Europees en internationaal verband wordt ingezet op harmonisatie van regelgeving en toezicht zodat er geen verschillen zijn tussen (toepassing in de) lidstaten	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op harmoniseren van regelgeving en toezicht financiële diensten.
	Er is wetgeving en beleid gericht op bestaande en aankomende innovatieve diensten en producten	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op EU-regelgeving voor crypto's (incl. zogenaamde stablecoins) en het gebruik van DLT in de financiële sector. • Inzetten op EU-regelgeving voor cyberveiligheid in de financiële sector. • Implementeren EU-kader voor crowdfunding. • Introduceren regelgeving voor robo-advies.
	Nieuwe innovatie wordt gestimuleerd door regelgeving en beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op nummerportabiliteit en/of aliasportabiliteit op EU-niveau. • Standpunt vormen m.b.t. EU-regelgeving voor open banking en open finance, waarbij aandacht is voor de borging van privacybescherming. • Inzetten op EU-regelgeving gebruik AI in de financiële sector. • Nader onderzoek, op EU-, en internationaal-niveau, doen naar mogelijkheden digitaal centralebankgeld.

Met het FinTech-actieplan zetten wij erop in om Nederland ook in de toekomst een groeibodem te laten zijn voor duurzame, verantwoorde en innovatieve ontwikkeling van financiële dienstverlening, en een bloeiende financiële en FinTech-sector. Wij zijn voornemens om over twee jaar nogmaals een FinTech census uit te voeren om onze positie als Nederland te blijven monitoren. Begin 2021 informeren wij uw Kamer over de stand van zaken van het FinTech-actieplan.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer